

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿ أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴾
سُورَةُ الْجَاثِيَةِ ، 45:23

قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

« يَا عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ بَلَّغْنِي أَنَّكَ تَصُومُ النَّهَارَ وَتَقُومُ اللَّيْلَ فَلَا تَفْعَلُ فَإِنَّ لَجْسَدِكَ عَلَيْكَ حَظًّا وَلِعَيْنِكَ عَلَيْكَ حَظًّا وَإِنْ لِرُؤُوحِكَ عَلَيْكَ حَظًّا »

مسلم، الصيام، 193

Değerli Müminler!

Yüce Allah insanoğlunu tertemiz bir fitrat üzere yaratmış, ona akıl, irade ve seçme hürriyeti bahşetmiştir. Bu büyük nimetler sayesinde insan doğruyu yanlıştan, faydalıyı zararlıdan ayırabilecek bir kabiliyet kazanmıştır. Ancak şeytan ve nefis, insana türlü tuzaklar kurarak onu doğruyla yanlış ayırt edemez hâle getirmektedir. Bunun bir yolu da bağımlılıklardır. Bağımlılık, insanın iradesini esir alan, kalbini körelten, zihnini uyuşturan bir zincirdir. Uyuşturucu, alkol, sigara, kumar ve benzeri zararlı alışkanlıklar insanı hem bedenlen hem de ruhen yıpratır. Oysa bedenimiz bize ait değil; Rabbimizin bize emanetidir. Emaneti hor kullanmak, sigara dumanıyla zehirlemek, alkolle sarhoş etmek ya da uyuşturucuyla çürütmek emanete ihanettir.

Muhterem Müslümanlar!

Bağımlılık sadece maddelerle sınırlı değildir. Çağımızda başka şekillerde de karşımıza çıkmaktadır. Dijital bağımlılık, insanın en değerli vakitlerini boşa harcamasına sebep olmaktadır. Araştırmalara göre insanlar günde ortalama 6-7 saatlik vaktini ekran karşısında harcamaktadır. Bu bağımlılık aynı zamanda aile içi iletişimi zayıflatmakta, muhabbeti azaltmakta, eşlerin birlikte zaman geçirmelerine fırsat vermemekte, çocukları anne babadan koparmaktadır. Ayrıca bu mecralarda her türlü müstehcen görüntü normalleşmekte, ahlak yerle bir edilmektedir. Saatlerce video kaydırmak, fotoğraf galerilerinde dolaşmak, faydasız içeriklerle vakit öldürmek Müslüman'ın onuruna yakışmaz. Elbette Müslüman teknolojiyi reddetmez. Onu bir rahmet olarak görür; onu iyi ve güzel işlerde kullanır.

Bir diğer bağımlılık türü de “futbol fanatizmi”dir. Kimi zaman ibadetlerini ve camiye dahi unutan Müslümanlar bilinçli ya da bilinçsiz, stadyumlarda veya evlerinde bu fanatizmin bir parçası olmaktadır. Televizyon başında saatler geçirenler,

secdede geçirilecek birkaç dakikayı çok görür hâle gelmektedirler. Ne yazık ki birçoğumuz ibadetlerini bir futbol maçına, bir diziye, filme veya haber bültenine göre tanzim eder hâle gelmiştir. Oysa namaz ve ibadetler bütün diğer işlerin üstünde olmalı, her şeyden önce gelmelidir. Müminin vakti ekranın değil, ezanın sesine göre şekillenmelidir. Bütün bunlar insanoğlunun nefesine yenik düştüğünün göstergesidir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Nefsinin arzusunu ilah edinen, Allah'ın; (hâlini) bildiği için saptırdığı ve kulağını ve kalbini mühürlediği, gözüne de perde çektiği kimseyi gördün mü? Şimdi onu Allah'tan başka kim doğru yola eristirebilir? Hâlâ düşünüp ibret almayacak mısınız?”¹

Muhterem Kardeşlerim!

İşte bağımlılıkların insanı getirdiği hâlin en veciz ifadesi budur: **Nefsi ilah edinmek!** Sigara, içki, kumar, uyuşturucu, televizyon, telefon, sosyal medya, futbol ve diğer bağımlılıklar... Bunların esiri olan insan nefsinin kulu olmuş; özgürlüğünü kaybetmiştir. Oysa gerçek özgürlük Allah'a kul olmaktır. Dikkat edelim: Efendimiz (s.a.v.) ibadetlerde bile mutedil olmayı emretmiştir. Arkadaşlarından Abdullah b. Amr'ı uyararak, “Ey Abdullah! Bana ulaştı ki gündüzleri oruç tutuyor, geceleri de namaz kılıyormuşsun. Bunu yapma! Çünkü bedeninin senin üzerinde hakkı vardır, gözlerinin senin üzerinde hakkı vardır ve eşinin de senin üzerinde hakkı vardır.”² buyurmuştur. İbadetlerde bile aşırılık hoş görülmezken, faydasız meşgalelerde aşırılığın ne büyük bir felaket olduğunu tekrar düşünelim. Öyleyse gelin; kendimizi, evlatlarımızı ve ailemizi her türlü bağımlılıktan korumaya gayret edelim. Ailemizde ve çevremizde tedavi ihtiyacı olan bağımlı kardeşlerimizle iletişimimizi koparmayalım. Gerekirse bağımlılık tedavi merkezlerinden ya da ilgili kurumlardan yardım alarak bağımlılıklarından kurtulmaları için onlara yardımcı olalım.

Hutbemi, Rabbimizin müminin vasıflarını tarif ettiği şu ayetle bitiriyorum: “Onlar boş ve faydasız işlerden yüz çevirirler.”³ Rabbimiz bizleri emanetine sahip çıkan, mutedil, Rabbine bağımlı, diğer bağımlılıklardan uzak ve boş işlerden yüz çeviren mümin kullarından eylesin. Amin.

¹ Câsiye suresi, 45:23

² Müslim, Sıyâm, 193

³ Mü'minûn suresi, 23:3